

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол Вченої ради МДУ
17.05.2018 №11,
введено в дію наказом
Маріупольського
державного університету
31.05.2018 № 214

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку та експертизу дистанційних курсів
у Маріупольському державному університеті

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підготовку та експертизу дистанційних курсів (далі – Положення) є нормативним документом, який регламентує заходи щодо організації та засобів впровадження дистанційного навчання у Маріупольському державному університеті (далі – МДУ), а також структуру дистанційного курсу з дисципліни, уніфіковані вимоги до змісту та оформлення його компонентів та програмно-технічні умови його застосування.

1.2. Положення розроблено у відповідності до наступних нормативних документів:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII;
- Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 04.02.1998 року № 75/98-ВР;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 року № 466;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями» від 30.10.2013 року № 1518;
- Статут Маріупольського державного університету;
- Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті;
- Концепція розвитку дистанційного навчання в Маріупольському державному університеті;
- Положення про дистанційне навчання у Маріупольському державному університеті;
- Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни Маріупольського державного університету;
- Положення про відділ дистанційного навчання Маріупольського державного університету.

1.3. Дистанційний курс (ДК) – це комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг, створених у віртуальному навчальному середовищі для організації дистанційного навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій. ДК повинен відповідати вимогам освітніх програм, навчальним планам, нормативним документам МОН України і Університету.

ДК виконує навчально-тренувальну, інформаційно-довідкову, комунікативну функції. ДК забезпечує управління навчальним процесом та адміністрування; надання знань шляхом вивчення теоретичного матеріалу; самоконтроль; закріплення матеріалу; формування навичок і вмінь на основі отриманих знань; спільну діяльність студентів у малих групах; синхронне та

асинхронне спілкування; контроль за засвоєнням теоретичного матеріалу; виконання практичних завдань та їх контроль.

1.4. Принциповою відмінністю ДК від електронного підручника/навчального посібника є:

- спілкування в курсі (між викладачем та студентом, студентів між собою тощо);
- комфортна навігація та оцінювання навчальної діяльності студента;
- використання елементів та ресурсів, у тому числі мультимедійних, для організації навчання.

1.5. Дистанційний курс, розроблений на основі даного Положення, може застосовуватися на всіх рівнях вищої освіти усіх спеціальностей (напрямів підготовки), у тому числі його окремі частини з метою організації самостійної роботи, проведення модульного та підсумкового контролю, консультацій тощо.

1.6. В МДУ ДК створюється і використовується у спеціалізованому веб-середовищі Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище), яке розроблене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і розповсюджується безкоштовно за принципами ліцензії GNU General Public License.

1.7. ДК розміщуються на Навчальному порталі МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/>). Інформаційно-освітній ресурс призначено для надання студентам і викладачам доступу до ресурсів дистанційного навчання: навчально-методичних матеріалів, комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (КНМЗНД) та курсів з дисциплін, які викладаються в Університеті.

2. РОЗРОБКА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

2.1. Процес розробки ДК передбачає його створення та налаштування, впровадження комплексу освітніх послуг:

- систему доставки студенту/слухачу навчального матеріалу;
- процес інтерактивної взаємодії студентів/слухачів і викладача, який реалізує функції активних форм навчання, допомоги тощо;
- систему організації самостійної роботи слухача щодо засвоєння навчального матеріалу;
- систему оцінювання та контролю знань, умінь і навичок студентів протягом навчання (поточний контроль) та по завершенні навчання (підсумковий контроль);
- систему технічної підтримки дистанційного навчання.

2.2. ДК створюється з урахуванням специфіки дисципліни, але повинен мати рекомендовану структуру:

2.2.1. Повна назва курсу.

2.2.2. Анотація курсу – стислі загальні відомості, що будуть розміщені у вільному доступі з метою ознайомчого, інформативного, рекламного характеру.

2.2.3. Передмова (стартова сторінка курсу або нульовий тиждень):

– е-презентація курсу, де відображено відомості про розробників курсу, інформацію про призначення та тривалість курсу, його мету та місце у структурі фахової підготовки, висвітлено структуру та особливості роботи з курсом, алгоритм дій до опанування теми (змістовного модулю / тижня), організацію спілкування в курсі, оцінювання та результати навчання;

– вхідне тестування, анкетування (за потреби);

– силлабус – інформація про зміст навчальної дисципліни з зазначенням назв змістовних модулів і тем, кількості годин на опанування лекційного матеріалу, практичних занять, самостійної роботи тощо;

– навчально-методичні матеріали, що забезпечують дисципліну: електронні та оцифровані підручники, посібники, рекомендації до самостійної роботи студента,

індивідуальних занять, бібліографія до курсу тощо (за потреби ця інформація може подаватися окремо до кожної теми/змістовного модулю/тижня);

- термінологічний глосарій курсу;
- організаційний форум курсу, що містить інструктивну інформацію, наприклад, розклад занять, графік виконання практичних завдань тощо;
- засоби комунікації: вебінар/ форум/ чат (за потреби).

2.2.4. Розподіл за темами (змістовними модулями/тижнями) згідно з робочою навчальною програмою дисципліни.

2.3. Тема/змістовний модуль/тиждень.

Кожна тема/змістовний модуль/тиждень курсу повинні відповідати комплексу освітніх послуг, який реалізується у ДК, та містити такі елементи:

- цілі та завдання даного етапу;
- теоретична частина (лекція, навчальне відео тощо);
- додаткова інформація: посилання на наукові, навчальні, довідкові, бібліографічні джерела тощо;
- практична частина: завдання, питання, навчальні тести, практичні роботи тощо;
- засоби комунікації: форум, чат, вебінар;
- контрольні заходи: тестування, звіти, есе тощо.

2.4. ДК потребує апробації в рамках освітнього процесу. На цьому етапі викладач зараховує студентів на курс, скеровує їх навчальну діяльність, спостерігає за їх успіхами, фіксуючи результати діяльності, та, за потреби, вносячи до курсу корективи.

2.5. Доступ до дистанційних навчальних курсів у МДУ – персоніфікований, потребує реєстрації та зарахування на курс (здійснюється викладачем або відділом дистанційного навчання (далі – ВДН)).

2.6. У МДУ здійснюється групова реєстрація студентів та викладачів за поданням кафедр. Після реєстрацій, кожна зареєстрована особа отримує зазначені у службовій записці права («Ролі», які надаються адміністратором системи: студент, викладач та ін.), зараховується на вказані курси та отримує відповідні інструкції з боку викладача.

2.7. На Навчальному порталі МДУ не передбачена самостійна реєстрація, але студенти мають можливість самостійно зарахувати себе на курси, якщо викладач передбачив відповідні налаштування та захистив курс паролем. За бажанням викладача ДК можуть бути відкриті для гостьового доступу (вільний доступ без реєстрації та зарахування на курс).

2.8. Результати навчання відображаються в електронному журналі, який зберігається на сервері.

2.9. ВДН здійснює такі послуги (на підставі службових записок кафедр):

- створення шаблону ДК;
- зарахування на курс, призначення прав за поданням кафедри;
- технічна підтримка на кожному етапі розробки ДК;
- створення глосаріїв, банків тестових питань;
- консультування.

3. ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС МДУ

3.1. Розробка ДК доручається викладачу/-ам кафедри. Відповідна інформація фіксується в індивідуальному плані роботи викладача/-ів (у Розділі. Методична робота).

3.2. Відповідальність за якість розробки ДК несе викладач, який має навантаження з відповідної дисципліни та кафедра, яка забезпечує викладання відповідної дисципліни.

3.3. Процес впровадження ДК (далі – Атестація) в освітній процес МДУ складається з наступних етапів:

- 1) рішення кафедри щодо проведення апробації ДК (розглянуте на засіданні кафедри);
- 2) апробація ДК (додаток 1);

3) довідка кафедри про (не)успішність апробації та рішення щодо (не) передачі ДК на експертизу (додаток 2);

4) експертиза ДК (додатки 3,4,5);

5) доопрацювання (за потреби), повторна апробація, повторна експертиза;

6) схвалення на Науково-методичній раді Університету (далі – НМР).

3.4. Апробація дистанційного курсу.

3.4.1. Апробація ДК здійснюється у процесі навчання за ДК, як мінімум, однієї групи студентів. Після навчання студенти (анонімно), завідувач кафедри і викладач кафедри, відповідальний за впровадження дистанційного навчання, заповнюють анкету щодо його змістовності та зручності користування (додаток 1), яка враховується рішенням кафедри про (не)передачу ДК на експертизу та при подальшій експертизі курсу (складає 25% загальної оцінки за дистанційний курс).

3.5. Експертиза дистанційного курсу.

3.5.1. Підставою для здійснення експертизи ДК є висновок кафедри про успішність апробації та рішення щодо передачі ДК на експертизу (додаток 2).

3.5.2. Експертизу ДК здійснює експертна комісія на чолі з проректором з науково-педагогічної роботи Університету. Склад комісії затверджується наказом ректора Університету.

3.5.3. До складу експертної комісії входять: фахівець з предметної області – для здійснення змістовно-наукової експертизи; фахівець з методики дистанційного навчання; фахівець ВДН – для здійснення технічної експертизи.

3.5.4. Кожний експерт оцінює ДК за критеріями, наведеними у додатках 2-4 (складає 75% загальної оцінки за дистанційний курс).

3.5.5. Експертиза є позитивною, якщо у підсумку експертизи ДК отримав не менше 80 балів.

3.5.6. Експертна комісія подає до НМР Університету довідку про експертизу дистанційного курсу (додаток 6).

3.5.7. НМР виносить рішення про присвоєння ДК грифу «Схвалено науково-методичною радою МДУ, дата, № протоколу», що фіксується в анотації до ДК, яка розміщена у вільному доступі (додаток 7).

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення (зміни та доповнення до нього) розглядається на засіданні НМР, приймається рішенням Вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

Начальник навчального відділу

М.В. Зіміна

Начальник відділу дистанційного навчання

О.Л. Локтіонова

СХВАЛЕНО

протокол засідання

Науково-методичної ради

16.05.2018 №4

Додаток 1
до Положення
(пункт 3.3, 3.4.1 розділу 3)

АНКЕТУВАННЯ ЩОДО АПРОБАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ*

_____

(назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Доступність та зрозумілість навчального матеріалу					
2	Обґрунтованість та цікавість практичних завдань					
3	Чіткість структури курсу та навігація					
4	Вчасність дій викладача (спілкування, оцінювання)					
5	Прозорість та об'єктивність оцінювання					
Всього з 25 балів:						... балів

*Анкета розміщується у ДК, що проходить апробацію, та заповнюється студентами, завідувачем кафедри, викладачем кафедри, відповідальним за впровадження ДН. Сумарний результат оцінювання надається до експертної комісії.

Додаток 2
до Положення
(пункт 3.3, 3.5.1, 3.5.4 розділу 3)

**ДОВІДКА
ПРО АПРОБАЦІЮ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ**

ПІБ автора/-ів _____
Назва курсу: _____
Дисципліна: _____
Кафедра: _____
Загальна кількість балів: _____

Завідувач кафедри _____

Додаток 3
до Положення
(пункт 3.3, 3.5.4 розділу 3)

ЗМІСТОВНО-НАУКОВА ЕКСПЕРТИЗА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

_____ (назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Відповідність матеріалу робочій програмі дисципліни					
2	Наявність/посилання на додаткові навчально-методичні та довідкові видання					
3	Зміст завдань формує фахову компетентність					
4	Кожну тему висвітлено в обсязі, достатньому для оволодіння навчальним матеріалом					
5	Наявність методичних рекомендацій до СРС, ІНДЗ					
Всього з 25 балів:						... балів

_____ (ПШБ експерта)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Додаток 4
до Положення
(пункт 3.3, 3.5.4 розділу 3)

ЕКСПЕРТИЗА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З МЕТОДИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

(назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Наявність усіх обов'язкових елементів нульового тижня					
2	Критерії оцінювання кожної роботи дозволяють чітко зрозуміти обсяг якісного виконання завдання					
3	Навчальний матеріал не перевантажений надмірною кількістю тексту, супроводжується графікою, мультимедіа, виділяється кольором, типом шрифту тощо					
4	Використовується інтерактивний самоконтроль вивченого матеріалу					
5	Ступінь трудомісткості завдань відповідає ресурсу часу					
Всього з 25 балів:						... балів

_____
(ПІБ експерта)

_____
(дата)

_____
(підпис)

Додаток 5
до Положення
(пункт 3.3 розділу 3)

ТЕХНІЧНА КСПЕРТИЗА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

_____ (назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Забезпечується синхронне та асинхронне навчання					
2	Загальний дизайн та зручність курсу					
3	Функціонування ресурсів та елементів курсу					
4	Коректна робота гіперпосилань					
5	Доцільність засобів спілкування					
Всього з 25 балів:						... балів

_____ (ПІБ експерта)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Додаток 6
до Положення
(пункт 3.5.6 розділу 3)

**ДОВІДКА
ПРО ЕКСПЕРТИЗУ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ**

ПІБ автора/-ів _____

Назва курсу: _____

Дисципліна: _____

Кафедра: _____

Загальна кількість балів: _____

Голова експертної комісії _____

Члени експертної комісії _____

_____

_____

_____

ПРИКЛАД АНОТАЦІЇ ДК, СХВАЛЕНОГО НМР МДУ

Міжнародний економічний аналіз (МБ-3)

Міжнародний економічний аналіз як наука є системою спеціальних знань, пов'язаних з дослідженням тенденцій розвитку світового господарства, науковим обґрунтуванням основних економічних показників діяльності суб'єктів світового господарства, оцінкою їх ефективності, пошуком, вимірюванням та обґрунтуванням величини резервів підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з організації та методології проведення аналізу міжнародної економічної діяльності, формування здібностей виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на мікро-, макро- та наднаціональному рівнях.

Дистанційний курс схвалено науково-методичною радою МДУ, дата, № протоколу

- 3_Методичні рекомендації до проведення семінарських занять.pdf
- 4_Дидактичне забезпечення СРС (1).pdf
- 5_Засоби діагностики навчальних досягнень студентів.pdf
- 6_Перелік навчально-методичних посібників.pdf
- 7_Інформаційні матеріали бібліотеки.pdf
- РНП_МБ_МЕА.pdf

Викладач: Ольга Захарова